

ข่าวประชาสัมพันธ์

สำนักงานเกษตรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

E-mail : ayutthava09@gmail.com โทร 035-336344 Fax 035-335441

เตือนภัยการระบาด “โรคกล้าเน่าในกระบะเพาะ”

ปีที่ 5 ฉบับที่ 19/2565 วันที่ 4 เมษายน 2565

โรคกล้าเน่าในกระบะเพาะ (Seedling Rot Disease in Nursery Box)

พบมาก ในกระบะตกล้ำที่ใช้กับรถปักดำ ในพื้นที่ที่ใช้เครื่องปักดำข้าว

สาเหตุ เชื้อรา *Curvularia lunata* (Wakk.) Board. / *Bipolaris oryzae* (*Helminthosporium oryzae* Breda de hann)

อาการ เริ่มพบอาการได้ในระยะหลังจากการตกล้ำข้าวในกระบะเพาะโดยจะเริ่มพบเมล็ดข้าว บางส่วนที่เพาะไม่ออกและมีเส้นใยของเชื้อราปกคลุม ส่วนเมล็ดที่งอกต้นกล้าจะมีการเจริญเติบโตช้ากว่าต้น กล้าข้าวปกติ และเมื่อถอนต้นกล้าข้าวขึ้นมาดู ก็จะพบส่วนรากและโคนต้นกล้ามีแผลสีน้ำตาล และแผลที่เกิด บนโคนต้นจะลุกลามขึ้นไปยังส่วนบนของต้นกล้า ต่อจากนั้นจะทำให้ต้นกล้าเน่าตาย ในขณะเดียวกันเชื้อรา สาเหตุของโรคจะขยายจากจุดเริ่มต้นที่เป็นโรค ออกไปบริเวณโดยรอบไปยังต้นกล้าข้างเคียง โดยในกรณีที่มีการตกล้ำที่หนาแน่น เชื้อราสาเหตุของโรคสามารถแพร่กระจายไปยังส่วนอื่นๆของกระบะเพาะได้อย่าง รวดเร็ว ต่อจากนี้ก็จะพบอาการตายของต้นกล้าข้าวเป็นหย่อมๆ กรณีที่เป็นโรคในกระบะกล้ารุนแรงทำให้ไม่ สามารถนำต้นกล้าข้าวขึ้นไปใช้ปักดำได้

กล้าในกระบะเพาะเน่าตาย

อาการกล้าเน่าหลังงอก

การแพร่ระบาด โดยการใช้เมล็ดพันธุ์ที่เป็นโรคเมล็ดต่างมาทำการตกล้ำ

การป้องกันกำจัด

1. ไม่ควรใช้เมล็ดพันธุ์จากแปลงที่มีการระบาดของโรคเมล็ดต่างมาก่อน
2. คลุกเมล็ดพันธุ์ก่อนปลูกด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เชื้อราไตรโคเดอร์มา อัตรา 100 กรัม/ เมล็ด 1 ก.ก.
3. ล้างทำความสะอาดกระบะเพาะกล้าหลังใช้ด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อ ได้แก่ สารคลอรีน เหมทำลายต้นกล้าข้าวที่เป็นโรคเน่าตายในกระบะเพาะ

นางสาววลวิษา ปิติมาตร์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

E-mail : phakhai08@hotmail.com โทร.035-391672 , 0881769696

จัดทำโดย : สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่ (กลุ่มงานอารักขาพืช)

ข่าวประชาสัมพันธ์

สำนักงานเกษตรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

E-mail : ayutthava09@gmail.com โทร 035-336344 Fax 035-335441

เตือนภัยการระบาดของ “โรคโคนเน่า (ต้นกล้า)”

ปีที่ 5 ฉบับที่ 20/2565 วันที่ 11 เมษายน 2565

โรคโคนเน่า (ต้นกล้า)

สาเหตุ เชื้อราในดิน ซึ่งมีหลายชนิดที่ทำให้เกิดโรคนี้ได้ ซึ่งเชื้อรานี้มาได้จาก (1) ดินมากับเมล็ด (2) ในดินและวัสดุปลูก (3) ในน้ำที่ไชรด (4) จากสภาพที่ไช้เพาะกล้า สภาพแวดล้อมที่ทำให้เชื้อรานี้ระบาดได้ง่ายคือ เมื่อมีอากาศร้อนและมีความชื้นสูง ดิน/วัสดุเพาะระบายน้ำไม่ดี และมีสภาพเป็นกรดมากเกินไป

อาการ เป็นได้ตั้งแต่ทำให้เมล็ดไม่งอก หรือเมล็ดงอกเป็นต้นอ่อนแล้วตาย หรือชะงักการเจริญเติบโต สังเกตได้จากแผลที่โคนต้นบริเวณที่ติดกับผิวดิน ที่ทำให้ต้นคอดลง/แห้ง ต้นล้ม ไม่ตั้งขึ้น ซ้ำอื่น โรคเน่าคอดิน โรครากเน่าโคนเน่า กล้าตายพราย

วิธีป้องกัน

1. เลือกใช้ดิน/วัสดุปลูกที่ค่อนข้างสะอาด ระบายน้ำได้ดี
2. เพิ่มสัดส่วนของปุ๋ยหมัก/ปุ๋ยมูลไส้เดือนในวัสดุเพาะ เพื่อเพิ่มปริมาณจุลินทรีย์ที่เป็นประโยชน์
3. ทำความสะอาดภาชนะด้วยต่างหัตถ์ (อัตราส่วน 1 กรัม/น้ำ 1 ลิตร ใช้แช่ทิ้งไว้ 2 – 3 ชั่วโมง) โดยเฉพาะเมื่อเกิดปัญหาโรคโคนเน่าแล้ว ภาชนะมีโอกาสที่จะมีเชื้อติดอยู่มาก
4. ถ้าเมล็ดมีความเสี่ยงติดเชื้อรา อาจทำความสะอาดเมล็ดก่อนเพาะด้วยจุนสี (อัตราส่วน 1 กรัม/น้ำ 1 ลิตร ใช้แช่ทิ้งไว้ 2 – 3 ชั่วโมง แล้วล้างออกก่อนนำไปเพาะ)
5. ใช้เชื้อไตรโคเดอร์มาผสมกับดินปลูก คลุกเมล็ด หรือผสมกับน้ำที่ไช้รดกล้าผัก
6. เวลาเพาะกล้า อย่าใส่เมล็ดในวัสดุเพาะลึกเกินไป
7. อย่าเพาะกล้าหนาแน่นเกินไป เลือกบริเวณเพาะกล้าที่มีสภาพอากาศโปร่ง อากาศระบายได้ดี ไม่มีความชื้นสูง และระวังอย่ารดน้ำมากเกินไป โดยเฉพาะในช่วงฤดูฝน
8. เลือกแหล่งน้ำที่สะอาดน้อยสำหรับใช้ในการรดกล้าผัก
9. ในกรณีที่แปลง/ภาชนะเริ่มระบาด ให้รีบนำกล้าที่มีโรคออก เพื่อทำลายทิ้ง และฉีดพ่นแปลง/ภาชนะ ข้างเคียงน้ำด้วยน้ำกระเทียมสะกิด (ต้มน้ำให้ร้อน แต่ไม่ถึงน้ำเดือด ใส่กระเทียมโขลก 5 – 6 กลีบ นาน 20 นาที ปลอ่ยให้เย็น เือกากกระเทียมออก เติมสบู่ธรรมชาติเล็กน้อย กรอง แล้วจึงนำไปฉีดพ่น)

นางสาววัลวิษา ปิติมาตร์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

E-mail : phakhai08@hotmail.com โทร.035-391672 ,0881769696

จัดทำโดย : สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่ (กลุ่มงานอารักขาพืช)

ข่าวประชาสัมพันธ์

สำนักงานเกษตรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

E-mail : ayutthava09@gmail.com โทร 035-336344 Fax 035-335441

เตือนภัยการระบาด “เพลี้ยไฟข้าว”

ปีที่ 5 ฉบับที่ 21/2565 วันที่ 18 เมษายน 2565

เพลี้ยไฟข้าว

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Stenchaetohrips biformis* (Bagnall)

เพลี้ยไฟ เป็นแมลงจำพวกปากดูด ขนาดเล็กลำตัวยาวประมาณ 1-2 มิลลิเมตร มีทั้งชนิดมีปีกและไม่มีปีก ตัวเต็มวัยมีสีดำ ตัวอ่อนสีเหลืองอ่อน ตัวเต็มวัยวางไข่ในเนื้อเยื่อของใบข้าว ตัวอ่อน มี 2 ระยะ ระยะเวลาตั้งแต่ตัวอ่อนถึงตัวเต็มวัยนานประมาณ 15 วัน

ลักษณะการทำลายและการระบาด

เพลี้ยไฟทั้งตัวอ่อนและตัวเต็มวัย จะทำลายข้าวโดยการดูดกินน้ำเลี้ยงจากใบข้าวที่ยังอ่อนโดยอาศัยอยู่ตามซอกใบ ในระยะแรกจะเห็นใบข้าวเป็นสีเขียวขาวเป็นแถวๆต่อมาจะเหลือง เจริญช้าแล้วค่อยๆม้วนตามความยาวเข้ามาสู่กลางใบ ต้นกล้าอาจแห้งตายได้ เมื่อข้าวโตขึ้นใบที่ถูกทำลายจะปรากฏอาการปลายใบเหี่ยว ขอบใบจะม้วนเข้าหากกลางใบและเพลี้ยไฟจะอาศัยอยู่ในใบที่ม้วนนั้น ทั้งยังพบทำลายข้าวในระยะกล้าหรือหลังปักดำ 2-3 สัปดาห์ โดยเฉพาะในอากาศร้อนแห้งแล้งหรือฝนทิ้งช่วงนานติดต่อกันหรือสภาพนาข้าวที่ขาดน้ำ ถ้าระบาดมากๆ ทำให้ต้นข้าวแห้งตายได้ทั้งแปลง

วิธีป้องกันกำจัด

- 1.ดูแลแปลงข้าวระยะกล้าหรือหลังหว่าน 7 วัน อย่าให้ขาดน้ำ
- 2.ไชน้ำท่วมยอดข้าวทิ้งไว้ 1-2 วัน เมื่อตรวจพบเพลี้ยไฟตัวเต็มวัย 1-3 ตัวต่อต้นในข้าวอายุ 6-7 วันหลังหว่าน

นางสาววัลลวิษา ปิติมาตร์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

E-mail : phakhai08@hotmail.com โทร.035-391672 ,0881769696

จัดทำโดย : สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่ (กลุ่มงานอารักขาพืช)